

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד ושרה הי"ו

גליון מס' 163

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

שבת פרשת לך לך תשפ"ה

דומשגיה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

עניין של חינוך

ואברכה מברכיך - כוח מופתי...

אחת מדמויות ההוד שהיו אהובות ומופת בדור הקודם, היה הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל. הוא התפרסם כגאון וכצדיק, ונודע גם בכח ברכתיו שהיו מתקיימות אחת לאחת. רבים באו אליו בעת מצוקה, וזכו לברכתו החמה שהביאה את ישועתם. פעם נשאל על כך: מנין לו לרב כח הברכה? מה מיוחד בכבוד הרב, עד שכל היוצא מפיו יעשה? במה זכה הרב למעלה יקרה זו? חיך הרב בענווה, והשיב: 'אין לי כל כח מיוחד, אלא זה - שרבים פונים אליי ומבקשים את עצתי וברכתי, ואני מנצל זאת לקרב אותם לבוראם ולרומם את נפשם. הואיל ואני זוכה לקרב יהודים לאביהם שבשמים - בכך אני זוכה שבורא עולם יקיים את כל היוצא מפיו, וככל אשר אני גוזר הוא מבצע, כי אני מקרב את בניו!' דבריו אלו, המובאים בספר תולדותיו, מוכיחים עד היכן הדברים מגיעים, עד כמה כל אחד מאיתנו יכול, לו רק ירצה, להפוך לפועל ישועות בהבל פיו. מזכי הרבים זוכים בכך, ברכותיהם מתקיימות, בורא עולם מרעיף עליהם שפע טובה וברכה. הבה נימנה עליהם ונזכה גם אנחנו!

בברכת שבת שלום

מערכת לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַח מַלְאָכִים

פתרון הנסיונות – לשבור לרסיסים קטנים!

הרמב"ן על הפסוק 'והאלקים נסה את אברהם' כתב: שכאשר הקב"ה רוצה לתת משהו טוב לצדיק הוא עושה לו נסיונות בשביל להצדיקו, משא"כ רשעים הוא לא עושה להם נסיונות. ודע כי השם צדיק יבחן, כשהוא יודע בצדיק שיעשה רצונו וחפץ להצדיקו יצוה אותו בנסיון, ולא יבחן את הרשעים אשר לא ישמעו. והנה כל הנסיונות שבתורה לטובת המנוסה. וכן כותב השל"ה שהקב"ה ניסה את אברהם אבינו בשביל לתת לו את השפע שקיבל, ולכן כל אחד כשמגיע לידו נסיון האם לדבר לשה"ר, האם לדבר באמצע הלימוד, האם לקום בזמן לתפילה, האם לכווין בתפילה, האם לעשות חסד וכיו"ד שהכל נשלח לו כנסיון מהקב"ה שרוצה לתת לו שפע רב וע"י שיתגבר ויעמוד בנסיון ויעשה רצון ה' יזכה לקבל את השפע שהקב"ה שולח לו כעת. והנסיונות שיש לנו הם המרוממים אותנו ומביאים אותנו למקומות הגבוהים והנעלים ביותר, והדברים נאמרים גם כשיש לאדם איזה צער או עצבות עליו לעשות רצון ה' ולהמשיך להאמין שהוא יכול להפוך הכל לטובה ולקבל הכל בשמחה ובידיעה שהכל מאתו יתברך. **מסופר על מרן הסטייפלר זיע"א** שבזמן שנאלץ לשרת בצבא הרוסי, היה צריך לשמור על מחסנים בקור מקפיא של בערך ארבעים מעלות מתחת לאפס, והסדר היה שכל חייל צריך לשמור שעתים שזה זמן שאפשר לשרוד בקור כזה, וכדי שיוכלו לעמוד בקור העז הזה, היה הצבא נותן מעיל מיוחד שכל חייל היה מעבירו בתום משמרתו לחייל של המשמרת הבאה. פעם אחת נפל בגורלו של הסטייפלר לשמור בליל שבת קודש, והחייל שנגמרה משמרתו היה צריך להעביר את המעיל לסטייפלר, אך באותו הזמן היה הרב מתפלל, החייל הרוסי שלא ידע ששבת היום, וקל וחומר שלא ידע מה מותר ומה אסור ליהודי בשבת, ראה אותו מתפלל והבין שלא יוכל למסור לו את המעיל שעבר מחייל לחייל, וממשמרת למשמרת לכן תלה את המעיל על העץ הסמוך. כשסיים הרב את תפילתו, ראה את המעיל תלוי על ענפי האילן שליד המחסנים, ועל ידי זה מצא הסטייפלר את עצמו פתאום בנסיון עצום. מצד אחד אסור בשבת להשתמש באילן בשבת, אמנם מצד שני היצר לוחש, ששהייה בלי מעיל בקור כזה הוא מצב של פיקוח נפש שדוחה את השבת אף במלאכות דאורייתא ואין ספק שמותר להוריד המעיל וללבושו. הסטייפלר החליט, הרי חמש דקות אפשר להישאר בלי מעיל ואין בזה חשש של פיקוח נפש בדבר, אם כן אחכה 5 דקות ואחר כך אוריד את המעיל מן העץ, וכן עשה. לאחר שעברו החמש דקות המקפאות, אמר לעצמו, חמש דקות נוספות לא יגרמו לי נזק, חמש דקות מקפאות בהם הסטייפלר מזיז את גופו מצד לצד כדי לחממו ולא לקפוא למות ח"ו. אחר זמן זה החליט הסטייפלר, שאף שיתכן שצריך להוריד את המעיל מן העץ מדין פיקוח נפש שדוחה שבת, אמנם הרי כבר עברו עשר דקות וברוך ה' הרי הוא בריא ושלם בלי פגע, והרי חמש דקות יחידות הרי אפשר לסבול את הקור הנוראי ולהישאר חי על ידי הזזת הגוף מצד לצד כדי לחממו, אם כן אמתין עוד חמש דקות שהם אינם בגדר פיקוח נפש ולאחר מכן אוריד את המעיל. וכך עברו שעתים תמימות שבהן עמד ללא מעיל, ללא כיסוי הולם לשלג ולקור, במינוס של 40 מעלות, שעתים שהיו בעצם קבלה קטנה של חמש דקות ועוד חמש דקות ועוד חמש דקות, עד שבא החייל הבא בתור להחליפו. כאן למדנו כיצד להתמודד עם הניסיון, כיצד מתמודדים עם ההר הגדול הלוא הוא היצר הרע, אם הסטייפלר היה חושב בתחילה כיצד אשמור כאן על המחסנים בקור של מינוס ארבעים מעלות אין כזו אפשרות, הרי אי אפשר לעמוד בזה כלל, זה נראה כהר גבוה, מיד היה מתיאש, אבל על ידי שהוא ניפץ את הנסיון הגדול לחלקים ולרסיסים קטנים, חמש דקות ועוד חמש דקות, וכך לא היה צורך להתמודד עם כל עוצם וגודל היצר בבת אחת. ותן לחכם ויחכם עוד בע"ה.

(הובא בקיצור מתוך עלון לשבת – להרה"ג שלמה קולודצקי שליט"א)

מעשה שהיה...

סבת הגלות | ספור על כ"ק מרן האדמו"ר מרוז'ין זצ"ל זיע"א

הילולא דצדיקייא

**הילולת כ"ק
האדמו"ר
הצדיק הרב
ישראל
פרידמאן
מרוז'ין זצ"ל
(ג' חשוון - תרי"א)**

האדמו"ר הרב ישראל פרידמן מרוז'ין זצ"ל ידוע בכינויו "הרוז'ינאי" - נולד ב- ג' תשרי ה'תקנ"ז לאביו: ר' שלום שכנא ב"ר אברהם המלאך זיע"א. ולא ימו: מרת חווה (נכדת ר' נחום מצירנוביל). בפראהבישט. נקרא בשם ישראל (כיוון שהאדמו"ר ר' נחום מצירנוביל הבטיח להוריו כי ייולד להם בן עם נשמת הבעל שם טוב). מילדותו ניכר כי לגדולות נועד. כבן שש היה כשנפטר עליו אביו בדמי ימיו, ואחיו ר' אברהם מפראהבישט גידלו וחינכו. בהיותו כבן 16 שנים נפטר עליו אחיו בדמי ימיו, ורבינו התמנה כממלא מקומו. תוך כישרון ארגוני בנה את המרכז החסידי. הדבר עורר את התפעלותם של צדיקי הדור. בתחילה שימש כאדמו"ר בפראהבישט ומשם עבר לסקווירא ולאחר מכן יסד את שושלת רוז'ין. כעבור עשרים וחמש שנות הנהגה נאסר בעקבות עלילה של 'מתנגדים' ע"י שלטון הצאר, הוא הואשם, בכך שציווה להרוג שני 'מוסרים' (יהודים שהלשינו לשלטון על העלמות מס בקרב הקהילה היהודית ועל חייבי-גיוס). 22 חודשים ישב במאסר בקמיניץ ובקיוב. מששחרר עבר לקישינב, משם ליאסי ולבסוף לסדיגורה, שבה בנה, מחדש את מרכזו, שעלה עוד על זה שברוז'ין. נפטר ב-ג' חשוון ה'תרי"א. רבנו חי ופעל כ-54 שנים. ציונו בסדיגורה. בנו, ר' שלום יוסף המשיך את דרכו. ששת בניו שימשו כאדמו"רים. על אף שהיה נודע באורח חייו המפואר, נודע גם בפרישותו וקדושתו שכמעט לא היה אוכל. מסופר, כי כאשר היה הולך על השלג עם נעלי הזהב, הנעליים היו ללא סוליות והיו ניכרים עקבות הדם. העיד על עצמו לפני פטירתו כי "לא נהניתי מהעולם הזה כלל". ת.נ.צ.ב.ה. וזיע"א

זה חודשים שרבינו נתון במאסר בעקבות עלילה זדונית. חסידיו כמהים לראותו, אך השלטונות אינם מאפשרים לאיש לבקרו. גדולה במיוחד דאגת אימו, דאגת אם לשלום בנה. יום אחד הצליח אחד מחסידיו, עשיר מופלג, שניהל עסקים מסועפים על-פני כל המדינה, להשיג אשרת ביקור בכלא. האישור, שניתן לו בזכות קשריו הטובים, הותנה בשמירת הביקור בסוד. לילה קודם הפגישה התגנב לבית אימו של הצדיק. דמעות התרגשות הציפו את עיני האם. "אנא, הבא לי סימן שאכן ביקרת אצל בני", התחננה. "המקום הראשון שאליו אבוא בשובי מהכלא יהיה ביתך", הבטיח החסיד הנאמן. פגישת החסיד עם רבו הייתה מרגשת מאוד לשניהם. מיותר לתאר את רגשותיו של החסיד כלפי רבו, אך גם שמחתו של הצדיק הייתה רבה. במיוחד שמח למשמע פרישת- השלום מאימו. שעה ארוכה שוחחו בעניינים שונים. בשלב מסוים, כשחש החסיד כי השעה כשרה, ביקש רשות להציג שאלה הטורדת את מנוחתו מאז נאסר. לאחר שהצדיק הבטיחו כי לא יקפיד עליו, העז לשאול. תחילה הלך סחור-סחור ופתח בסיפור על הבעל שם-טוב כי בראשית ימי התגלותו הגיע לעיירה בוואהלין ועל אף שהאב"ד שהיה מתנגד סירב לצאת לכבוד הבעש"ט, הצדיק פעל עבורו שיעלו לו את פרנסתו לאחר שרב העיר סיפר על קושי פרנסת ביתו. ואז הוסיף: בשעה שרבינו בא לחג-השבועות לביקור בלמברג. בהגיעו לשער העיר המתין לו המון רב. בנו של רב העיר התקשה להשלים עם העובדה שהכבוד שחלקו בני עירו לצדיק עולה על הכבוד שנוהגים בני העיר באביו המרא-דאתרא. פעל הבן למנוע מהצדיק לקיים מניין בימי החג באכסנייתו. הצדיק מרוז'ין העביר על מידותיו ובתום ימי שהותו, פנה לערוך ביקור בבית המרא-דאתרא. בעלותו במדרגות עישן, כהרגלו, מקטרת. בנו של הרב, שעדיין לא נחה דעתו, שילח לעבר הצדיק גערה: "עזות היא להיכנס לבית אבא עם מקטרת ביד!". הצדיק מרוז'ין לא הגיב לגערה החצופה, ואולם חסידיו אמרו לבן הרב: "גם כאשר ביקר רבנו אצל הרב מאפטה עישן מקטרת, ואיש לא הקפיד על כך". הבן לא ויתר: "וכי משווים אתם את הרב מאפטה לאבני, רבה של למברג?". לא חלפו ימים רבים ומיתה חטופה פקדה את בן רבה של למברג. בין החסידים מדברים כי התקיים כאן מאמר חז"ל: "שני ת"ח... אין נוחים זה לזה בהלכה, אחד מת ואחד גולה". והנה, בנו של המרא דאתרא נפטר ואילו רבנו נמצא בגלות". הרהר הצדיק מרוז'ין והשיב: "לא, אין המשל דומה לנמשל. מותו הטראגי של בן הרב איננו קשור ביחסו כלפיו, שהרי אני מחלתי לו מחילה גמורה כבר באותו רגע. גם גלותי איננה קשורה לסיפור זה, אלא לעניין אחר לגמרי. אגלה לפניך סוד כמוס, אשר אף ישמש לך הוכחה בעבור אימי כי פגשתי בכלא. בטרם נתעברה זוגתי עם בני הצעיר (הרבי מהוסיאטין), באתי לאימי ואמרתי לה: 'נודע לי כי בעולם העליון יש נשמה גבוהה ביותר אשר נגזר עליה לרדת לעולם הזה, ונשמה זו תשפיע טובה בעולם, ברוחניות ובגשמיות. עם זאת נגזר על אותה צדיק שיריד את הנשמה למטה באחד מיוצאי חלציו, שעליו להתיישר בייסורי גלות ומאסר. באתי אלייך, אימי, כדי לשמוע בעצתך'. 'תשובת אימי הייתה חד-משמעית: 'מה לא יעשה אב בעבור ילדיו!'. ובכן, הלוא תדע מדוע יושב אני במאסר". קיים החסיד את הבטחתו ומיד בשובו לרוז'ין סר לבית אימו של הצדיק. כשסיפר לה את ששמע מבנה, נהרו פניה. "החייטני", אמרה האם, "החייטני". (נְלֶקֶט בשינוי לשון קלים מתוך העלון פניני הצדיקים)

דלת האמונה!

הגאון רבי שמשון דוד פינקוס זצוק"ל

יפול מצדך אַלף וְרַבְבָּה מִימִינְךָ אֵלֶיךָ לֹא יִגַּשׁ (צא, ז)

בשבת בבוקר, בהיותי בביהכ"נ בשעת אמירת פסוקי דזמרה, התעוררה אצלי שאלה. באחד המזמורים נאמר כך: "יושב בסתר עליון בצל שדי יתלונן, אומר לה' מחסי ומצודתי אלוקי אבטח בו, כי הוא יצילך מפח יקוש מדבר הוות, מדבר באופל יהלוך מקטב ישוד צהרים" – העולם הזה טומן בחובו סכנות רבות. אולם, ממשיך הפסוק ואומר: "יפול מצדך אלף, ורבבה מימינך" – אפילו חשבים ונעלים ממך יפלו בסביבה הקרובה אליך, "אליך לא יגש" – ואילו 'אליך', כלומר אלי – אני המתפלל – לא יצליחו כל אותם אויבים ומזיקים להתקרב. כך תיארתי לעצמי את הדברים בהתרגשות. והנה בעודי מתרגש מאותן מילים מופלאות, שומע אני את היהודי היושב לצדי, שאף הוא אומר כך: "אליך לא יגש, רק בעיניך תביט" וגו', ובעודו אומר כך הצביע עלי, כאומר: "אתה הוא מאלו הנכללים בחלק הראשון של הפסוק יפול מצדך אלף ורבבה מימינך" ... לעומתו טענתי אני כי "אליך לא יגש" מכוון כלפי... ולא רק שנינו, אלא גם שאר המתפללים כשאמרו בתפילתם "אליך לא יגש" התכוונו בודאי לעצמם, וכך החל ויכוח בין כולם מי הם ה"רבבה מימינך" ומי הם ה"אליך לא יגש" ... ואכן זוהי שאלה עצומה: מיהו אותו יהודי, עליו נאמר "אליך לא יגש", ומי הם אלו הנכללים באותם 'אלף' או 'רבבה'!?

להבנת הענין הגעתי דרך מעשה שאירע עמי בהיותי בחור צעיר. באותה תקופה התגוררתי באמריקה, ומדי יום הייתי נוסע ברכבת התחתית לשיבת "בית התלמוד". עד היום אינני יכול לשכוח את הפרסומת שהיתה תלויה על הקיר בתחנת הרכבת: תמונת יד המצביעה לכיוון העומד מולה ואומרת: "אתה כך וכך" ... הדבר נעשה בכשרון כה רב, כך שנדמה היה לי שהדברים מכוונים ישירות אלי. גם כשזזתי מעט הצידה, נוכחתי לדעת שעדיין היד מכוונת לכיווני. עד שקלטתי: אין כאן כל שאלה למי הדברים מכוונים. כל מי שנעמד מול התמונה או אפילו מצידה וחש שהיד מכוונת אליו, היא אכן מדברת אליו!

כל יחיד ויחיד המתבונן במילים בשעה שהוא אומר "יפול מצדך אלף ורבבה מימינך אליך לא יגש", וכביכול שומע שמדברים אליו, באמת אליו מכוונות המילים "אליך לא יגש"! "מצדך אלף ורבבה מימינך" מכוון לאלו שאינם אומרים קפיטל תהלים זה, וממילא גם אינם זוכים לשמוע את האמירה "אליך לא יגש". הקב"ה מצדו מוכן להציל כל אחד מאתנו מכל הצרות שבעולם, אולם ישנו תנאי: הרוצה להינצל חייב לשמוע אליו יתברך ולהאמין לדבריו. לכל אדם קורה לעיתים שהוא ניעור על צד שמאלי – יתכן שהתעורר מאוחר או שהוא עדיין עייף, פעמים יש לו טרדה כל שהיא, ויתירה מזאת, פעמים הוא אף חש ברע או שמע שמועה לא טובה עם קומו, וכך הוא הולך לתפילה. הוא פותח את הסידור, והנה אין בו כל זכר לכל הדברים הנ"ל, רק את הצד החיובי: "ארוממך ה' כי דליתני ולא שמחת אויבי לי", "בכל יום אברכך ואהללה שמך לעולם ועד", "בכל יום" – גם היום... "הדר כבוד הודך" וגו', "זכר רב טובך יביעו" ... וכך גם בהמשך – "על ניסך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת". וכל כך למה? משום שכל הצרות אינן שייכות אלא למי שאינו קורא את הסידור... מי שקורא את הנאמר בסידור ומאמין בדברים, אליו הסידור מדבר. אנו חיים בעולם שכולו טוב, כולו חסד. על מנת לקבל את הטוב ואת החסד אין אנו צריכים אלא לפתוח את הדלת ולהיכנס. ומהי הדלת? – אמונה!

הכנה לתפילה

הגאון רבי צבי שרגא גרוסברד זצוק"ל

על הפסוק: ויבן שם מזבח (יב, ח) מפרש רש"י: "נתנבא שעתידין בני ישראל להכשל שם על עוון עכן, והתפלל שם עליהם. כדי להיות ראוי ומוכן לתפילה בנה אברהם אבינו מזבח, כי קרוב יותר האדם לבניין מזבח מלהתפלל, וזהו מעומק מבוכת וכחות כוחות הנפש של האדם. היות שהתפילה היא ביטול מציאות האדם לגמרי לפני הקב"ה, והכרה זו קשה לאדם ביותר, וכדי להגיע לזה צריכים הכנות מרובות. (וראה במסילת ישרים פ"ז). לכן לפני שהתפלל, הקדים אברהם ועשה מזבח כדי להכין את עצמו כראוי לקראת התפילה. נלמד מזה לדידך כמה חשובה היא ההכנה לתפילה, אין אפשרות לגשת לתפילה בלי הכנה והתבוננות לפני זה, האדם אינו יכול לבוא מתוך כל עסקיו ומיד לעמוד לפני המלך ב"ה. והדברים קל וחומר, הרי אברהם אבינו שהיה דבוק ביוצרו ובקונו, אף הוא ברום מעלותיו היה צריך להקדים הכנה לתפילה, על אחת כמה וכמה שאנחנו יתמי דיתמי זקוקים להתכוון היטב לפני התפילה, ותפילה שאין לפני הכנה, אינה תפילה כהלכתה. –

יהיו הדברים לעילוי נשמתו, נלקח לבית עולמו ביום י"ג בחשוון תשנ"ד.